

Novi kongres se sestane - Hitler gotov zmage v 1941

Čaka ga velika odgovornost

Istočasno z zaključitvijo starega zasedanja kongresa se ta petek otvori novo. — Glavno vprašanje v razpravi bo, v koliki meri se naj nudi pomoč Angliji.

Washington, D. C. — Ta petek se sestane v Washingtonu novi kongres, ki je bil izvoljen meseca novembra. O zasedanju kongresa pa bi se težko reklo, da bo "novo," kajti lansko zasedanje je doseglo poseben rekord v tem, da se sploh končalo ni, in se bo torej takorekoč istočasno zaključilo staro zasedanje in otvorilo novo. Ker so bili pri volitvah izvoljeni po večini prejšnji kongresniki, je torej razvidno, da položaj ne bo dosti izpremenjen.

Program v petek bo kratek. Obstojal bo iz zaprisege novizvoljenih članov, iz izvolitve kongresnih voditeljev in iz uradne obvestitve predsednika, da se je zasedanje začelo. Pravo delo se bo otvorilo zasedla na dnevnem redu bo osebni govor predsednika Roosevelta "o stanju države," kakor ga predpisuje ustava.

Dasi bo, kakor omenjeno, članstvo v novem kongresu, po večini isto kot v zadnjem, vendar pa bodo njega naloge dokaj drugačne, kakor jih je imel kongres v zadnjem desetletju. Dočim se je v tej dobi, zlasti še, odkar predseduje Roosevelt, bavil kongres po večini z domačo politiko in notranjimi socialnimi reformami, bodo pa oči novega kongresa obrnjene predvsem na dogodke v zunanjem svetu in se bo na podlagi teh uravnavala notranja politika. To se je vršilo sicer že tudi v zadnjem letu, vendar bo ta po program še bolj izrazit v nastopem. In glavna točka v tem programu bo problem, v koliki meri se naj nudi pomoč Angliji. Bo to skrajno kočljiva točka, kajti od nje rešitve bo najbrž odviselo, ali se bo Amerika zapletla v vojno, ali bo ohranila mir. Sploh je lahko pričakovati, da se bodo v novem letu odigravali važni dogodki, in odgovornost, ki jo prevzema na se novi kongres, ne bo majhna.

NAPOVEDUJE BOLJŠO PROTIZRAČNO OBRAMBO

Ottawa, Ont. — Eden angleških zračnih poveljnikov, namreč maršal Dowding, se je ustavil zadnji ponedeljek tukaj na svoji poti iz Anglije v Zed. države, in je pri tej priliki podal izjavo, da njegova dežela izdeluje nove vrste protizračno obrambo. Po tej novi metodi, ki je pa ni opisal, bo omogočeno, kakor je dejal, preprečiti v veliki meri ponočne bombne napade, podobno, kakor so protizračni topovi us-

FRANCIJA ČAKA ODGOVORA

Napeto razmerje med Francijo in Nemčijo.

Vichy, Francija. — V Franciji vlada dokajšnja napetost o tem, kako se bodo uravnali odnosi z Nemčijo. Uradnega se sicer nič ne ve o tem, vendar pa trdijo govorice, da razmerje med obema državama ni docela gladko. Pred kakim tednom dni je stavil Petain Hitlerju nove predloge in od odgovora, ki ga zdaj pričakuje Francija, utegne biti odvisno, ali boste obe državi sodelovali, ali pa bo Nemčija zasedla še ostali del Francije, čimer bi ponovno prišlo do vojne med njo in francoskimi kolonijami.

ZDRAVNICI ZAŠILI DEČKU SRCE

New York, N. Y. — Nenavadno operacijo je prestal zadnji nedeljo neki 9 let star deček, po imenu Rich. Guerin. Igral se je zvečer doma z izrezavanjem nekaj slik iz časopisa, ko ga je njegov oče opozoril, da bo čas iti v posteljo. Deček je v resnici skočil v posteljo, pri tem pa so se mu škarje zatakale v obleko na prsih in ga zabodle naravnost v srce. S vzkrikom je izdrl škarje, na kar se je onesvestil. Oče je odnesel dečka v bližnjo bolnico in tamkaj so ga zdravniki takoj položili na operacijsko mizo. Napravili so zarezo v prsih, dvignili srce iz votline ter iz te odstranili kri. Rano v srcu so nato zaprli s tremi šivi in položili srce nazaj na njegovo mesto. Sledila je nato še transfuzija krvi, katero mu je dal njegov oče, na kar se je dečkovo stanje tako izboljšalo, da so v ponedeljek s sigurnostjo upali, da bo prebolel.

DESET LET ZA TATVINO IZ NABIRALNIKOV

Chicago, Ill. — Federalno sodišče je zadnji ponedeljek izreklo ostro obsodbo, namreč deset leta zapora, nad nekim 50 let starim W. F. Newnamom. O možu se je namreč ugotovilo, da je izvrševal tatvine iz poštne nabiralnikov, in je bil že prej zaradi takega prestopka zaprt.

tavili napade podnevi. Omenil pa je, da preti povečana nevarnost zračnih napadov na angleške ladje.

MEHIKO VZNEMIRIL PREDSEDNIKOV GOVOR

Mexico City, Mehika. — Govor, ki ga je imel predsednik Roosevelt zadnji nedeljo, je spravil Mehiko v precejšnje vznemirjenje, kakor se more sklepati iz izjave, ki jo je zapisal v ponedeljek neki tukajšnji list. V njem se namreč izraža mnenje, da je Roosevelt s svojimi besedami pokazal, da hoče spraviti Zed. države v vojno, in to je, pravi list, "strašno za tiste, kakor na pr. za nas, ki bi utegnili biti po-egnjeni v njen krog." List dostavlja, da "včerajšnja noč se je brez vsakega dvoma podvzela vesoljna vojna."

ROPAR PRIPRAVLJEN K PORAVNAVU

Chicago, Ill. — Nekega večera zadnji teden je bil 49 letni Jos. Zweig, 4214 No. Pulaški rd., napaden od nekega moškega in oropan za \$67. Pri tem je roparju omenil, da bo skrajno bridko občutil to izgubo, ker trdo potrebuje denar, na kar je ropar, ki je bil nenavadno prijazen, pripomnil, da gre tudi njemu trda, češ, da bi drugače ne izvajal tega posla. Priporočal pa mu je, naj mu potom oglasa v časopisu naznani svoje ime in naslov, in ako se bodo zanj razmere izpremenile, mu utegne denar vrniti. Zweig je to tudi storil in zdaj čaka na rezultat.

Spor zaradi Anglije prihaja do viška

Washington, D. C. — S svojim povdankom, da mora postati Amerika orožarna za demokracije države in, da se mora dati Angliji do skrajnosti vsa pomoč, ki ga je izrekel v svojem govoru zadnji nedeljo, je predsednik Roosevelt dal inicijativo za nekako državljansko besedno vojno o tej sporni zadevi, ki po svoji srditosti prihaja do kritičnega viška. Obe struji, namreč tista, ki s predsednikom vred zahteva, da se mora nekako dati cela Amerika, izvzemši njenega moštva, Angliji popolnoma na razpolago, in druga, ki dovoljuje pomoč Angliji le v okvirih obstoječih zakonov, ste očitno najeli za to besedno vojno svoje najboljšje govorniške in pisateljske moči in obdelujete druga drugo z vsemi mogočimi obdolžitvami, celo z izdajništvom.

Eden tistih, ki so ožigosali predsednikov govor, je bil načelnik "America First" oddora, gen. Wood, ki se je izrazil, da je bil ta govor nekaka "osebna napoved nenapovedane vojne Nemčiji," ter povdaril, da je Roosevelt s svojo odklonitvijo miru potom poga-

"Laž," da hočejo Nemci vladati svet

Hitler v svoji poslanici povdarjal, da Nemci ne mislijo na podjarmljenje sveta. — Tisti, ki so odgovorni za vojno, bodo uničeni, je dejal.

KRIŽEM SVETA

— Madrid, Španija. — Iz obmejnega mesta Algeciras je prispelo zadnji ponedeljek poročilo, da v angleško trdnjavo Gibraltar prihajajo te dni nove velike zaloge municije in, da se tudi drugače ta trdnjava živahno utrjuje.

— Berlin, Nemčija. — V mestu Wiesbaden se je neka ženska pregrešila proti predpisom s tem, da se ni udeležila vežbanja za umik ob slučaju zračnega napada. Dohila je za to dva meseca zapora, ko se je ugotovilo, da njen izgovor z boleznijo ni bil resničen.

— Šanghaj, Kitajska. — To sredo je odplul od tukaj ameriški parnik President Coolidge, s katerim se je odpeljal iz Orienta v domovino okrog 1000 Amerikancev. Na odhod se pripravljajo še številni drugi Amerikanci.

Predstavite vašim prijateljem "Amer. Slovenca" in jim ga priporočite, da se nanj naroči!

jani prevzel del odgovornosti za nadaljevanje vojne. Drugi, ki je govoril v podobnem smislu, je bil senator Wheeler, ki je obenem rotli ameriško ljudstvo naj dvigne svoj glas, češ, da bo drugače kakor ovce poginane v klančino: "Ako danes posodimo vojni material, bomo jutri posodili ameriške fante," je povdarjal. Na enak način se je oglasil senator Holt, ki je opozarjal ljudstvo, da je v teku gibanje za izzivanje osištca tako daleč, da bo to napovedalo Ameriki vojno, na kar, da bodo ti izzivači izjavljali, da je bila Amerika napadena in, da je torej morala v vojno.

Istočasno pa dviga svoj glas tudi nasprotna struja in enako glasno poziva ameriško ljudstvo, naj se zaveda nevarnosti in naj zastavi ves svoj vpliv, da dobi Anglija neomejeno pomoč in, da ne bo prišlo do nikakih pogajanj za mir. Kakor voditelj, tako je tudi ljudstvo čimdalje bolj razcepljeno v dva tabora in ta zadeva bo očitno povzročila še hude vihre v amerškem javnem življenju.

Berlin, Nemčija. — V dveh noveletnih poslanicah, od katerih je prvo naslovil na nemško vojaštvo, drugo pa na pristaje nazijske stranke in na nemško ljudstvo sploh, je Hitler izrazil zagotovilo, da "leto 1941 bo prineslo izpolnitev največje zmage v naši zgodovini."

Med tem, ko je v prvi poslanici izrazil pohvalo vojaštvu za njegove neprekosljive uspehe, ki jih je doseglo v zadnjem letu, in povdaril, da je armada pripravljena za bodoče dogodke, kakor še ni bila nikdar prej, je pa v svoji objavi na ljudstvo očitno skušal dati Führer delni odgovor na Rooseveltov govor zadnje nedelje. Kakor znano, je Roosevelt tedaj povdaril, da je Amerika sama direktno ogrožena od nazijev, ako Anglija pada. Ne, da bi kaj imenoval Roosevelta, je Hitler povdarjal, da nimajo naziji nikakih namenov, da bi zagospodovali svetu, in je vse take izjave ožigosal kot "nesramne laži." Ravno nasprotno je res, je dejal, namreč, da tiste države, ki so doslej gospodovala svetu, "potrebujejo vojno, da bodo lahko žele večje obresti na svoj kapital kakor poprej." In zato so te države tudi napovedale Nemčiji vojno, je dostavil.

Hitler je omenil, da je že dvakrat ponudil Angliji mir, in sicer prvič po padcu Poljske, drugič po zmagi na zapadu. "Val jeze je objel kapitalistične vojne dobičkarje" po drugi ponudbi, je podaril ter dostavil, da se mora zdaj vojna nadaljevati, dokler ne bodo uničeni tisti elementi, ki so odgovorni za njo.

OBRAMBNO DELO POMA-GA K ZAPOSLITVI

Washington, D. C. — V poročilu, ki ga je izdala komisija za obrambo zadnji ponedeljek, je navedeno, da je pripomogel obrambni program, da je bilo tekom zadnjih dveh mesecev postavljenih na delo okrog en milijon ljudi. Obenem se pričakuje, da bo do prihodnjega novembra dobilo delo več nadaljnjih milijonov oseb.

KATASTROFALEN POŽAR V LONDONU

London, Anglija. — Napad z vžigalnimi bombami, ki so ga izvršili nemški aeroplani nad tem mestom, kakor je bilo poročano včeraj, je imel za posledico tak požar, kakor ga ni mesto doživelo že od leta 1666 naprej. Trgovski del mesta je v veliki meri uničen.

Iz Jugoslavije

Zalosten dogodek med leskovskimi fanti pri ličkanju koruze. — Usoden požar ob severni meji, ki je težko prizadel lesnega trgovca in veleposesnika Skrbinska. — Smrtna kosa in drugo.

Pri ličkanju mu je razparal trebuh

Krško, 16. okt. — V soboto zvečer so pri posestniku in gostilničarju Arhu v Leskovcu pri Krškem ličkali koruzo leskovski fantje, med katerimi je bil tudi 36 letni delavec Jožef Arh iz Leskovca. Ves večer je potekel v veselem razpoloženju in ni bilo nikakih preprirov. Okrog polnoči, ko so prenehali z delom, so se par trenutkov postali pred hišo. V tem pa je zaklical Jože Arh, da je "štihmeser" že pripravljen, in da kdor se v petih minutah ne pobere izpred hiše jih bo dobil. Vsi so smatrali te besede za šalo, ki pa se je v trenutku spremenila v resnico. Jože je že zamahnil nad nič slutečim Francem Arhom ter mu prerazal trebuh, nato pa v borbi še ranil Alojzija Bizjaka, kateremu je prizadejal le majhno rano na prsih, ker se je nož ustavil na rebro, ter Jožeta Bogolina, katerega je trikrat ranil v levo roko. Franc Arh je bil takoj prepeljan v krško bolnico, kjer je bil še ponoči operiran, vendar je njegovo stanje precej resno. Kljub temu upajo zdravniki, če ne bodo nastopile komplikacije, da bo ostal pri življenju.

Kaj je pravi vzrok tega divjakega napada, ni mogoče reči, ker trdi Franc Arh, da ni bil v nikakem sovraštvu z Jožetom. Vendar pa bo v tej zadevi treba slišati še Jožetovo izpoved, da se bo z gotovostjo lahko reklo, kakšne račune sta imela med seboj.

Ogenj v Selnici ob Dravi

Maribor, 22. okt. — Selnica ob Dravi je doživela razburljivo noč. Gost dim je zajel prijazno naselbino in oznanjal nevaren, velik požar. Bilo je plat zvona, vaščani so se prestrašeni prebudili iz sna, gasilski rog studenskih in mariborskih gasilcev je vabil k pomoči. Ogenj je zajel gospodarsko poslopje, hleve lesnega trgovca in veleposesnika Alojzija Škerbinka iz Selnice ob Dravi. Plameni so se razselili na bližnjo hišo in so načeli tudi žago, ki so jo pa gasilci s požrtvovalnim gašenjem rešili uničenja. Ogenj je prešel tudi na skladišče lesa, kjer je povzročil veliko škodo. Zgorelo je 8000 kg oglja, 10 stotov slame, 50 stotov sena, 6 vozov, tovorni avto znamke "Opel," sani, več sodov in še drugi predmeti. Mariborski gasilci so o polnoči odbrzeli na kraj usodnega požara, kjer so neutrudno gasili do 4. ure zjutraj. Seveda je bila velika ne-

varnost za vso Selnico. Skupna škoda znaša okoli 300.000 din. Škoda je le delno krita z zavarovalnico. Vzroki požara še niso točno dognani. Verjetno ga je podtaknila zlobna roka, ni pa tudi izključena možnost, da je slučajno odvrženi cigaretni ogorrek zanetil usodni ogenj. Požar v Selnici ob Dravi je eden največjih kar jih je bilo po svetovni vojni ob naši severni meji.

Odlikovana

Z redom sv. Save V. stopinje je bila nedavno odlikovana gđc. Ivana Logar, šolska upraviteljica na dvorazredni šoli na Trsteniku.

Smrtna kosa

V bolnici usmiljenih bratov v Kandiji je umrl Janez Krhin, bivši dolgoletni šentjernejski župan in zaveden slovanski mož. — V Ljubljani je umrla Rozalija Zelenik, rojena Bitenc. — V Celju je umrl Vincenc Gajšek, višji sodni oficial v pokoj.

Jubilej

Ob koncu leta 1940 so z vsemi slovesnostmi slavili 700 letnico katedrale v Trogirju.

Nesrečen padec

S stola je padla ko je snajžila strop in se močno poškodovala 34 letna posestnica Verona Gumilar iz Tropovec pri Soboti. Odpejali so jo v bolnico.

Nesreča pri delu

V kamnolomu v Trzinu se je vsulo kamenje na 33 letnega delavca Jožeta Koška iz Trzina št. 19. Hudo potolčena po glavi in rokah so odpe-ljali v ljubljansko bolnico.

Izreden paradižnik

900 gramov težak paradižnik je zrastel na vrtu kmeta Milutina Obradovića v vasi Leović pri Ljuboviji. Zanimivo je, da je ta zares velik paradižnik zrastel v kameniti in hriboviti zemlji. Na stebelu, kjer je zrastel ta orjak, je bilo še deset drugih paradižnikov, ki niso bili velike manjši od tega velikana.

Odlikovanje

Z ukazom kraljevih namestnikov in na predlog pravosodnega ministra je bil odlikovan z redom Jugoslovanske krone II. stopinje Dr. Milan Škerlj, univerzitetni profesor v Ljubljani.

Širite in priporočajte list "Amerikanski Slovenec!"

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljnikov in dnevoov po praznikih.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America.
Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto\$5.00	For one year\$5.00
Za pol leta2.50	For half a year2.50
Za četrt leta1.50	For three months1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto\$6.00	For one year\$6.00
Za pol leta3.00	For half a year3.00
Za četrt leta1.75	For three months1.75
Posamezna številka3c	Single copy3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnje številko v tednu je čas do četrta dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter, November 10, 1925 at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Francija premišlja

Po razsulu bojne fronte v Franciji so se Francozi znašli v naravnost obupnem položaju. Nemški naziji so zasedli skoro dve tretjini Francije. Le dobro tretjino ozemlja so jim pustili Nemci na jugu ob Sredozemlju z Vichejem, kjer se nahaja sedanja francoska vlada. A ne samo to, da so ji Nemci zasedli vse glavna industrijska središča, pokrajine, kjer se nahaja premog in ruda, vzeli so ji skoro vso zračno moč nad dva tisoč letal, več tisoč topov, brez števila drugega orožja in velika skladišča municije. Po katastrofi, da bi francosko brodogradnjo ne padlo v roke Nemcem, so ga Angleži napadli in večino brodogradnjo uničili. Od vsega jim je ostal le še mal kos Francije ob Sredozemlju, milijone in milijone nepreskrbljenih vojnih beguncev iz severne in zapadne Francije, ki so bežali pred Nemci, ter kolonije v Afriki. Poleg vseh teh velikih zgub pa morajo Francozi plačevati Nemcem od časa, ko so podpisali pogoje premirja vsak dan 8 milijonov dolarjev za vzdrževanje nazijske okupacijske armade v Franciji. Naravnost obupen položaj je to. Nemci pa zahtevajo še več, namreč, da mora Francija izročiti Nemcem vse brodogradnjo, da bi ga uporabila proti Angležem v Sredozemlju.

Ni čuda, da je začel obupavati v takem položaju celo stari konservativni maršal Petain in v svojem francoskem sreju je gotovo prepričan, da je boljše biti pod naziji mrtev, kakor živ. Francozi te dni resno premišljajo in zgleda, da so se že odločili. Nemcem bodo morda že preje, ko bodo tiskane te vrstice odgovorili odločno: Potrpežljivosti je konec, raje v smrt, kakor da bi robovali pod vami. Borili se bomo z mečem, da se rešimo vašega robstva, ali pa častno poginemo.

Kaj ima Francija za pričakovati od tega, če ponovno prime za meč? Dobra nič, vsaj toliko časa ne, dokler Hitler ne pade. Naziji bodo v takem slučaju sigurno navalili na južno Francijo in isto zasedli. Toda Francija s tem še ne bo premagana. Francija ima v Afriki več, kakor dva milijona oboroženih mož, ki jim poveljuje znani general Weygand. V osrednjem zapadnem delu pa ima general-de Gaulle svojo "svobodno francosko armado", o kateri govore, da šteje od tri do štiri divizije. S to sodelujejo tudi angleške čete. Poleg tega ima Francija še dve petine svojega brodogradnjo. Vse to predstavlja precejšno silo, ki bi v sedanjem času zelo prav prišla zlasti Angliji, ki se sedaj trudi, da zlomi Italijo v Sredozemlju in tako osami Nemčijo. Če bi pritiskali Francozi v Afriki je sigurno, da bi bila Italija izrinjena iz Afrike kaj kmalu. Italijanski teritorialni škorenj pa bi bil izpostavljen uničujočim napadom iz zraka. Italija bi ne stala dolgo. Njeno obrambo bi morala prevzeti Nemčija, s čimer bi le obtežila svojo vojsko, ako pa bi jo prepustila svoji lastni usodi, da bi Italija sklenila samostojen mir z zavezniki, bi bilo to pa še toliko slabše za njo.

Vse to so seveda le sama ugibanja na papirju, o katerih razpravlja prav te dni svetovna javnost. Toda ugibanja, ali ne ugibanja. Francija je v strašnem položaju. Francozi so bili ob porazu tako zmedeni, da niso vedeli kaj so storili, ko so sprejeli nemške pogoje. Zdaj se le prihajajo k pameti, ko okušajo krutost nazijskega tiranstva. Mogoče je tudi, da se jim ne posreči odpor in da ga znajo Nemci v kali zatreti predno ga Francozi začno izvajati vsaj v Evropi na francoskem ozemlju, toda francoske kolonije v Afriki znajo pa le pokazati odpor, ki zna biti usoden za politiko osišča v Evropi.

Kako se bodo še zbirale in delile sile evropskih narodov, predno pride do gotove končne odločitve v Evropi, danes ne more še nihče z gotovostjo trditi. Mogoča so prav velika iznenadenja, predno jih kdo pričakuje. A čim dalj se vojna zavlačuje, tem manj je upanja za končno nazijsko zmago.

Ko je izbruhnila zadnja svetovna vojna so v Berlinu prerokovali, da bo v šestih mesecih nemško orožje zmagalo. Malo manj, kakor za štiri leta so se uračunali glede trajanja vojne, glede zmage so se popolnoma zmotili. Hitler je brundal v juniju lanskega leta, da bo sredi avgusta vsega konec in da bodo v Londonu vihrale nemške zastave, nemški vojaki pa se bodo gostili in veselili doma pri svojih družinah. Od avgusta bo že kmalu pol leta in za

zmago je vedno manj upanja. Poleg vsega tega pa je v Nemčiji, vedno manj kruha in že o uživanju pasjega mesa v Nemčiji se je pisalo in govorilo.

Ne Hitler, Nekdo drug bo odločil, kdo bo zmagal.

RAZNE NOVICE IZ LA SALLE

La Salle, Ill.

Prelepi in sveči božični prazniki so šli zopet mimo nas v tem, da nismo imeli prav nobenega snega. Zjutraj pri polnočni sv. maši je izgledalo kakor da je zunaj pomlad, ne pa Božič. Naše jaslice, katere so bile postavljene pred cerkvo na trati, so bile krasne in so predstavljale oni lepi trenutek, ko je bil naš Zveličar kot malo dete prišel na svet na betlehemske poljanah. To lepo sliko, oziroma ta lepi spomenik božičnega prizora je obiskalo na tisoče ljudi. Te jaslice, ki so zares lepo delo, sta napravila dva tukaj rojena Slovenca Mr. Joe Blaznik in Mr. Joe Piletič. Kaj enakega pri sv. Roku še ni bilo in to je bil prvi začetek. — Pa tudi v cerkvi smo imeli postavljene jaslice. Veliki oltar je pa bil nebesko lep in ves v srebrnoplavih lučkah in prelepih cvetlicah. Pomočniki pri okraševanju štalice in smrek so bili sledeči slovenski fantje: Mr. Carl Urbanč, Mr. Louis Baznik, Mr. Joe Okleščen, Mr. Ed. Struna, Mr. Carl Killar. Pri okraševanju oltarjev pa Mr. Joe Piletič, Mr. J. Baznik, Miss Rose Urbanč, Miss Albi Bregach in Miss Deill Koshaški. V imenu vseh faranov spajajočih k sv. Roku, vsem tem najlepša hvala za njih tako lepo delo in pa, da se tako radi žrtvujejo za čast božjo. Tudi to med nami nekaj velja. No, pa to moram tudi povedati, da sta se zvonarja prav odlikovala z ubranim pritkovanjem sv. večer za veliki praznik rojstva Gospodovega. To delo sta opravljala brata Strukla. Pa tudi cerkveni pevski zbor zasluži vse priznanje in pohvalo za nebesko lepo petje pri sv. mašah. Zopet ste se postavili pevci in pevke pod vodstvom novim organistom Mr. Milwejenem Jordanom. Zbor obstoji iz sledečih: Soprani so Mrs. Joseph Baznik, Mrs. Frank Savnik, Miss Albi Bregach, Miss Ettell Perss, Miss Antoniete Pelko; alto pa Mrs. Louis Hoffman, Miss Rose Urbanč, Mrs. Louis Spelich in Miss Beesi Tršalich. Tenor pojo Mr. Joseph Piletič, Mr. Anton Jenko, Mr. Anton Klobič, Mr. Frank Kobilšek in Mr. Joseph Gregorich. Basisti pa Mr. Joseph Bratte, Anton Strukel, Mr. Louis Ahcin, Mr. Avgust Bratte, Mr. Frank Ravnikar, Mr. Anton Piletič. To so torej sedanji pevci pri sv. Roku v La Salle. Poleg tega pa imamo še dva mlajša pevška zbora, pa jim ne vem imen, da bi jih tukaj omenil, zato oprežite za enkrat. Zbor, ki je pel pri polnočni sv. maši, ki je dobil veliko po-

hvalo od tujcev in domačih ljudi.

Naša slovenska pionirka Mrs. Louis Jerovec je bila odpeljana še pred prazniki v bolnišnico sv. Marije tu v La Salle. Upamo vsi, da se žena pozdravi in pride kmalu domov tam na četrti cesti in ji tudi iz srca želimo ljubelega zdravlja.

Zadnje dni decembra sem se mudil tam v prijaznem Oglesby, Ill., po opravih in sem med tem obiskal rojaka trgovca Mr. Fr. Kožela, ki ima lepo vrejeno trgovino različnih jestvin ter ga tamošnjim rojakom toplo priporočam. Pomagajte fantu do dobrega napredka. — Da se ne pozabi naše slovenske pridne žene naj omenim, da so prav lepo očistile našo cerkev za božične praznike. Tudi one zaslužijo vso pohvalo od strani nas vseh faranov. Te ženske so Mrs. Math Bildhauer, Mrs. Josephine Jančar, Mrs. Andrew Urbanč, Mrs. Kristina Grdovich. — Prav iz srca voščim vsem veselo in srečno Novo leto 1941.

Poročevalec

ČLANICAM DRUŠTVA KRŠČANSKIH ŽENA IN MATER

Sheboygan, Wis.

Društvo Krščanskih žena in mater prosi, da bi se vse udeležile glavne letne seje ki bo v nedeljo 5. januarja v šolski dvorani, da si bomo izvolile novi odbor za leto 1941, kateri bo delal v korist fare in cerkve. Drage članice, pridite na sejo in vsaka naj pripelje eno ali več novih članic. Tudi katera ni članica naj pride na sejo, katera bo brala te vrstice. To društvo, veste, kakšne ga pomena je in veste, da se vas spominja ko bodo tudi domači že na vas pozabili. Za tisti mali prispevek, 15c mesečno, se plača cerkveno perilo, cvetlice za oltarje kincati in če katera članica umrje, pridejo vse članice molit rožni venec; dalje se kupi venec in da se ji tudi častna straža pri trugi po številu šest članic, ostale članice pa svetijo v cerkvi in osmi dan se ji bere sedmina, za vse članice, žive in mrtve je pa vsaki mesec ena sv. maša. — Katera nima časa priti na sejo, pa naj pride na moj dom in jaz jo bom vpišala v društvo Krščanskih žena in mater. Če se ne motim, nas je kakih 400 slovenskih družin v Sheboyganu. Prosim vas, pridite vse na sejo v nedeljo 5. januarja, saj je assessment samo 15c na mesec, kar menda vsaka lahko pogreša in prispeva za cerkev. Po končani glavni seji bomo imeli gorak prigrizek in vsaka se bo lahko porazgovorila in poveseš v jutro je dobil veliko po-

članice, zelo vam priporočam, da obiščete naše bolne članice in jih tolažite v njih boleznih. Josephine Kamnikar se še nahaja v bolnišnici, ker je že bolna nad štiri mesece. Naša predsednica že tudi v bolnišnici nad šest mesecev. Obema želimo, da bi kaj kmalu okrevale, ker naše društvo jih jako pogreša, ker sta obe zelo aktivni za društvo in cerkev. — Zdaj pa vam voščim vsem članicam zdravo, veselo in srečno Novo leto, da bi tako lepo delale roka v roki, kakor smo delale v letu 1940. Naj bi bilo tudi leto 1941 uspešno!

Matilda Skrener, tajnica

BOŽIČ — LEGENDA? CLEVELAND, O.

(Piše Mr. A. Grdina)

Ljudje, kateri so pozabili na vero v Boga in vse kar je duhovnega, radi pišejo o praznikih kot o — legendah. To pa zato, ker hočejo v sebi zadušiti očetek vesti, katera jim očita, da ni prav, ko tajijo božanstvo, rojstvo Boga Sina. Ker ne morejo mimo praznikov kar tako, da bi nič ne napisali, pa napišejo to v legendah, kakor da so prazniki samo legende, kar bi pomenilo kot — pravljice. Pa to je samo tolažba, s katero hočejo prikriti resnico in se skriti za legende. Katoličani odločno odklanjamo vse legende, tika-joče se božičnega praznika. Sveti večer in Sveti dan ne potrebuje nikakšnih legend. To sta čista in polna svete resnice, katere ne more utajiti še tako zloben zavajalec. Sv. Pismo pove vse natančno, čas in kraj in imenik oseb, ki so bile takrat v vlogi božjega cilja, da so izvršile božji večni odlok. Slišali smo v evangeliju imena cesarjev in takratnih vladarjev, kateri so bili prav kakor so prejšnje prerokbe pred davnimi leti naznanjale. Zaradi tega katoličani odklanjamo vsako legendo o božičnem prazniku in o rojstvu Sina božjega! Za nas katoličane je to največji praznik, svet dan!

Prav zato je pa imenovan ta dan dan miru in veselja, za tiste namreč, kateri so dobre volje, to je, za tiste, ki imajo vero v Boga in namen njemu služiti, ga sprejeti in priznati, ko je prišel včlovečen na zemljo, ga niso sprejeli, ga niso priznali, ampak so ga začeli takoj preganjati in preganjali so ga celo njegovo življenje, dokler ga niso nazadnje križali in tako umorili. To delo pa še sedaj nadaljujejo njegovi sovražniki.

Božič je prvi in največji praznik v cerkvenem letu. — Katoličani smo udje svete cerkve in kot taki, se tega praznika zelo veselimo. Mi verujemo, živo verujemo v resnično rojstvo Sina božjega. Zato nam je božični dan svet in nad vse vesel, ker bi brez tega praznika ne mogli imeti nobene upanja za posmrtno veselje in srečno življenje. Za nas ni dovolj nobena legenda. Mi hočemo jasnosti o življenju in o tem, zakaj se je moral sam Sin božji včlovečiti, se roditi in trpeti. Če bi nam kdo trdil, da je to vse samo legenda, kakor so že tolikokrat trdili naši ta "napredni," bi nas

Dogodki

med Slovenci po Ameriki

Smrt rojakinje

Cleveland, O. — Pretekli teden je umrla po dolgi in mučni boleznini tukaj poznana Mrs. Mary Mačerol, rojena Kostrevec, stara 58 let, ki je stanovala na East 73rd St. Doma je bila iz Hrušice, fara Stopče pri Novem mestu. V Ameriko je prišla pred 27. leti. Zapuša soproga, dve sestri

užalostil, ker bi bil ves naš up orez pomena in brez podlage. Toda, nič strahu. Imamo dve strani, ki nam pojasnjujejo pomen božičnega praznika. Na eni strani so legende teh, ki jim je božični praznik samo legenda, na drugi strani je pa sv. Cerkev z resničnim naukom in s čisto resnico svetega evangelija, ki je resnična božja beseda. S tem smo katoličani zadovoljni in odklanjamo vsako legendo, pa naj bo še tako lepo pojasnjena in tolmačena.

LISTNICA UREDNIŠTVA:

Vse naše dopisnike prav ujudno prosimo, da se držijo kolikor mogoče predpisanega reda pri pošiljanju in dostavljanju dopisov in raznih člankov nujnega značaja. Na drugi strani, nad uvodnim člankom je v vsaki številki objavljeno, od kedar je čas za dostavo dopisov in člankov uredništvu. Vsak lahko pogleda in vidi sledečo določbo:

"Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnje številko v tednu je čas do četrta dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira." Mi drage volje postrežemo vsakemu, ako je dopis dostavljen pravočasno. Ako pa pride prepozno, pa tega ni mogoče. Red mora vladati pri vsaki stvari, ker brez reda nastane nered. Prosimo vse dopisnike da to blagohotno upoštevajo in pomagajo tiskarni držati red v takih zadevah.

FOTOGRAFSKI SNIMEK IZ DAL TATU

V neki neapeljski cerkvi sta se poročila gospod Angelo Caprio in gospodična Amelia Avolio. Po končanih cerkvenih obredih je prihitel nevestin oče ves žalosten in razburjen naznaniti na policijo, da mu je med poročnimi obredi zginila denarnica iz žepa. Neki policaj je slučajno videl, kako je blizu cerkve neki fotograf slikal spreved. Naročil je, naj fotograf slike takoj razvije in jih priinese na policijo. Glej čuda, ta poskus se je sijajno obnesel. Na sliki se je lepo videlo, kako je poleg okradenega stal neki gospod, se naslonil z eno roko nanj, z drugo pa tičal v njegovem žepu. Še več. Ta gospod je bil na policiji dobro znan kot prijatelj tujih žepov. Bil je neki znani žepar po imenu Vern. Policija ga je takoj zaprla, nevestin oče pa je dobil še svežo denarnico nazaj.

in več srodnikov, v starem kraju pa dva brata, tri sestre in več sorodnikov. Pokopana je bila zadnja soboto.

Smrt kosi

Calumet, Mich. — Tukaj je 18. decembra umrl rojak pionir Michael Klobučar, v starosti 80 let. Doma je bil iz vasi Doblice v Sloveniji in je prišel v Ameriko leta 1880. Zapuša soprogo, sina Dr. Fred Klobičar, dve hčeri, sestro in več vnukov ter brata na zapadu. Pokopan je bil iz slovenske cerkve sv. Jožefa na Lakeview pokopališče.

Poroka

Cleveland, O. — Preteklo soboto zjutraj se je v cerkvi sv. Kristine poročila Miss Marie Sokach, hčerka Mr. in Mrs. Pete Sokach iz Ivan Ave. z Mr. Michaelom Boots iz East 72nd street.

Milwaški bolniki

Milwaukee, Wis. — Sin Mr. George Kotze boleha že več let. Hude bolečine je že prestopal na nogi. Bil je že večkrat v bolnišnici, sedaj je že zopet doma in se mu zdravje polagoma vrača. Fant je bil priden in dober do svojih staršev ter dobrega značaja. Zelimo mu, da bi mu Bog skoro dodelil trdnega zdravlja v letu 1941. — Močno je bila tudi bolna Mrs. Sterle na 1434 S. 7th Str. Zdravje so ji počasi obrača na bolje in ji želimo skorajšnjega okrevanja. — Prijateljski obiski bodo bolnikom prav gotovo dobrodošli. — Vsem veselo in srečno Novo leto 1941! — R. D.

Vest iz domovine

Cleveland, O. — Mrs. Ana Hrovat je pred kratkom dobila iz starega kraja žalostno sporočilo, da ji je tam umrl stric Anton Klobučar, v lepi starosti 72 let. Doma je bil v Gornjem Mraševem, fara Smihel pri Novem mestu. Zapuša ženo, sina in hčer, tukaj v Ameriki sestro Ano Skufca, bratrance Johna Hrovata in več drugih sorodnikov tukaj in v stari domovini. Pred leti je živel v Clevelandu, a je leta 1924 odšel v staro domovino.

Bolniki v Clevelandu

Cleveland, O. — V Glenville bolnišnico je bila odpeljana zaradi operacije Mrs. Josephine Trček, soproga tukaj poznane trgovca in gostilničarja na Holmes Ave. Operacija je srečno prestala. — Na bolniški postelji se nahaja Mrs. Mary Ajdišek iz East 80th Street. Spodrsnilo ji je na ledu in si je zlomila nogo. — V St. Vincent bolnišnici se nahaja Gertrud Skubec. Padla je pri delu v tovarni in pri tem dobila težke poškodbe. Omenjena je članica podružnice SZZ. št. 49. — V St. Alexis bolnišnici se nahaja Mr. Anton Pintar iz East 90th Street.

Predstavite vašim prijateljem "Amer. Slovenca" in jim ga priporočite, da se nanj naroče!

MLAD SLON

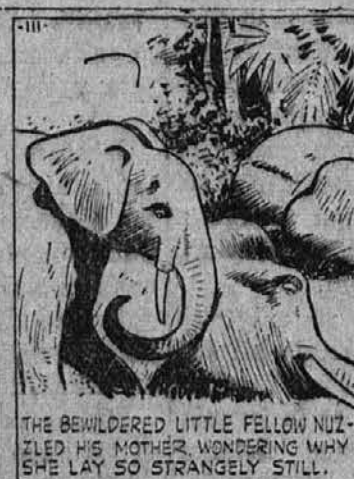
(111)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs

Tarzan je gledal na žrte lovilcev slonove kosti, poleg katerih je obupno vreskal mladi slon.

Mladi slon je zbežan stopical okrog svoje matere, čudeč se, zakaj leži tako mirno na tleh.

In sedaj prihaja človek proti njemu — morda da bo njegovi "speci" mater se kaj škodoval.

Bil je še mlad in družini slonov, toda zarnah s svojim rilcem je zmožen ubiti. Zato se je pripravil k napadu.

SLOVANSKA KRI

Pod zgorajšnjim naslovom je objavil Kranjski "Gorenjec" zanimiv članek, ki kaže, da je nekaj panslovanske miselnosti tudi doma. Kaže pa tudi grdo sebičnost nekaterih slovanskih narodov, katerih dejanja razbijajo vzajemnost med Slovani. Članek se glasi:

"Pred nekaj dnevi smo čitali v časopisih, da so se sedaj v Londonu sporazumeli voditelji Čehov in Poljakov, da bosta po tej vojni obe državi — Češka in Poljska — tvorili eno državo, ki bo vodila enotno zunanjo politiko.

Kdor je čital to notico, se je moral bridko zasmijati. Torej v Londonu so morali pribežati voditelji poljskega in češkega naroda, toliko gorja so morali pretrpeti, svoje države so morali izgubiti, da so prišli — k pameti. Šele ko so jim Nemci prav pošteno navili ušesa, so se streznili, žal za sedaj — prepozno!

Ko so Poljaki branili svojo državo pred boljševiško poplavo, so jim padli Čehi v hrbet in jim izpred nosa vzeli tešinsko ozemlje! Ko so Nemci razkosavali Češko, so pa Poljaki hitro in z velikim navdušenjem zasejali par čeških okrajev in pomagali pri razdejanju Češke države! Ko smo gledali to naravnost omejeno in bedasto politiko obeh slovanskih narodov, smo občudovali zaslepljenost, ki je morala privedi do kraha obeh držav. D a n e s b i človek kmalu padel v s k u š n j a v o, da bi jim privoščil, da so jim Nemci pošteno nategnili ušesa in jih spravili k pameti. Čehi so bili proti Poljakom zvezani z boljševiško Rusijo, ki je izigrala češko politiko proti Nemčiji in Poljski. Kako sramotno so komunisti pustili na cedilu Čehi! Upamo, da so Čehi vsaj sedaj ozdravljeni, da ne bodo več ljubimkovali s komunizmom in se ne bodo dali več slepti od njega.

Ta "slovanski kri" je pač mnogo kriva tudi razmer med južnimi Slovani. Kaj ni naravnost bedasto, da so se toliko desetletij kravabo hrlili med seboj Srbi in Bolgari za par okrajev. Saj je končno vseeno, ali jih imajo Bolgari ali Srbi, ali se ljudje tam pišejo Petrovi ali Petrovič. Kdo je imel dobiček od teh preklarij?

in 20 letna borba v naši državi! Priznajmo kar odkrito, da precej krivde nosi tudi ta "slovanska kri", ki se priprava za žabjo volno, velike skupne interese pa pri tem pozablja. Če je na vrhu, je tiran in ne zna pridobiti svojega brata z ljubeznijo in popuščanjem. Če je v opoziciji, pa gre tako daleč, da razbija vse in v svojem odporu ne pozna nobenih mej in kliče od zunaj razsodnike in pomočnike. Čemu je bila vsa 20 letna borba v Jugoslaviji? Le malo dobre volje bi bilo treba, nekaj ljubezni, samozatajevanja in pravico-ljubnosti ter svobodoljublja napram bratom, pa bi nam bil pritrhanjen 20 letni bratski boj, ki je napravil toliko škode državi!

Žal se še sedaj nekateri ne morejo spametovati! Mi bi si dovolili napisati na naslov hrvaške politike par odkritih besed. Neredko prihajajo sedaj iz Hrvaške Slovenci, ki so bili u-slужbeni v javnih službah, kakor tudi pri privatnikih. Sedaj moldejujejo za službe in pripovedujejo, da so jih vrgli na cesto na Hrvaškem zato, ker so Slovenci! Morda nekateri pretiravajo, toda resnica je, da je moralo iz Hrvaške nemalo Slovencev zato, ker so Slovenci.

Pisec teh vrst je prijatelj Hrvatov, toda tako postopanje je protihrvaško in protidržavno! Ali mislijo Hrvatje, da si s tem pridobivajo simpatije? Ali se ne zavedajo, da s takim postopanjem delajo isto kakor so Poljaki napram Čehom ali Čehi napram Poljakom? Proti takemu šovinizmu bi morali nastopiti vsi hrvaški rodoljubi in vsi, ki jim je na srečo dobrobit skupne

države. Tudi mi Slovenci imamo precej slovanske krvi v sebi in morda precej malo smisla za skupnost, toda v tem oziru nam nihče ne more očitati, da smo napram Hrvatom ali Srbom šovini-sti. Dasi je Slovenija za nas premajhna, posebno, ko smo morali sprejeti toliko bratov, ki so pribežali preko meja, vendar nismo podili iz svoje srede ne enega Srba, še manj pa kakega Hrvata. V Kranju se ti je poleti zdelo, kakor da si kje na Hrvaškem, toliko delavcev je služilo svoj kruh pri nas iz Hrvaške. V vseh poklicih so pri nas bratje Hrvatje in mislimo, da nam morejo vsi ti dati spričevalo, da niso pri nas nikogar podili iz službe ali pa izpodirali koga zato, ker je Hrvat. Vsaj vsak mesec pobira kdo iz Hrvaške po Kranju in okolici nabirke za ta ali drugi namen: za sirote, za pogorele, za po toči oškodovane, za cerkev in druge dobrodelne zavode, pa še nikogar nismo podili iz Slovenije zato, ker je Hrvat.

Slovenija je milijone izgubila na Hrvaškem, kamor smo radi posojali odvisni denar. Iz Hrvaške ni prišla niti para v Slovenijo. Koliko milijonov je zabila samo Zadruga zveza v Dalmaciji! Slovencem ne more nihče očitati, da smo šovini-sti, da ne moremo v svoji sredi trpeti Hrvatov! Mi bi želeli v interesu države, pa tudi v interesu Hrvatov, da bi Hrvatje vsaj tako postopali s Slovenci v hrvaški banovini, kakor Slovenci postopamo z brati Hrvati v Sloveniji!

Čas je, skrajni čas, da se slovanska kri spametuje! Čehom in Poljakom ni bilo prav nič treba, da so se šele v Londonu znašli po tolikem gorju in razsulu ...

DRAGO ZEMLJIŠČE

Na daljnih kokosovih otokih ima angleško kabelsko društvo svojo podružnico. Nahaaja se na pustem koralnjem grebenu. Rodovitne zemlje ni dobiti. Osebe tega društva, ki živi na teh otokih, je moglo dobiti zelenjavo in hrano sploh le v konzervah. Večkrat so skušali narediti vsaj malo vrta za zelenjavo, pa je bilo vse zaman. Ljudje so čutili vse bolj potrebo po vitaminih. Ker so se ponesrečili vsi poskusi, dobiti vsaj malo rodovitne zemlje za vrt na skalnatih otokih, se je društvo odločilo, pravažati rodovito zemljo z 800 kilometrov oddaljenega otoka. Zemljo so res navozili in nameščenci so se kmalu razveselili dragega zelenega vrtnička.

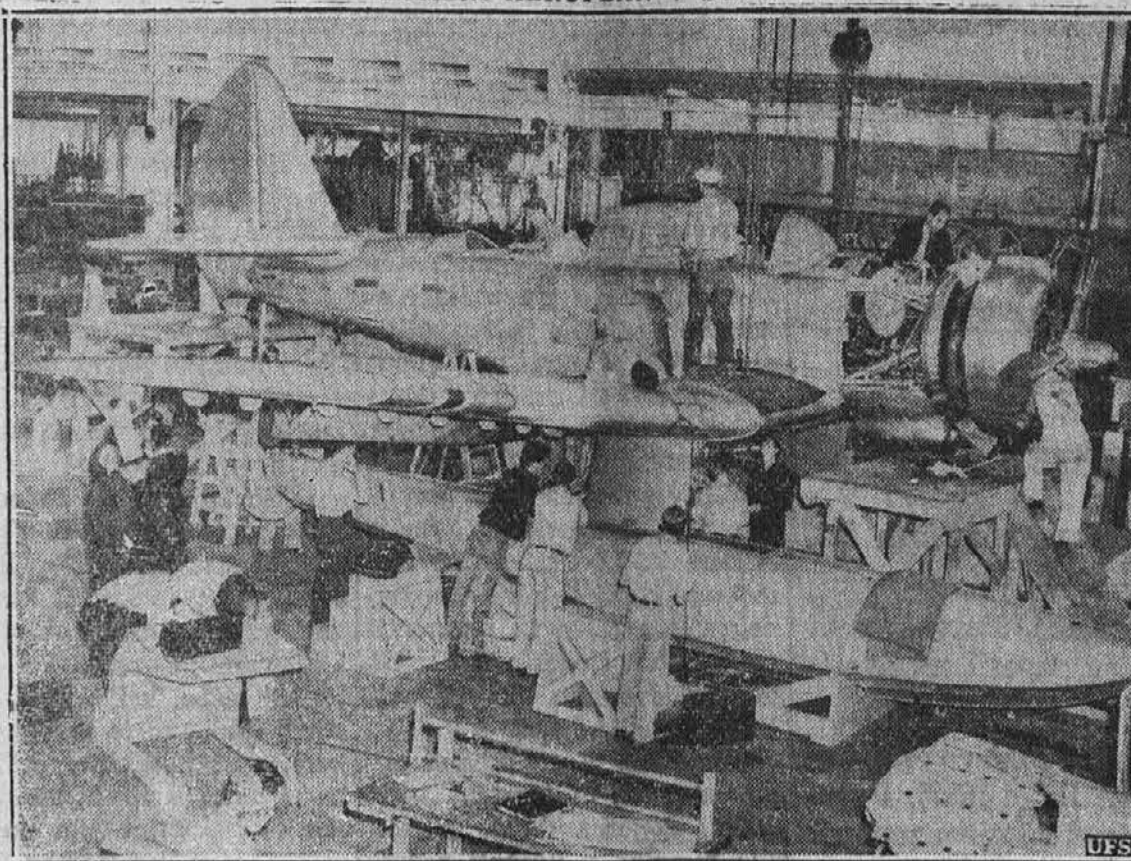
"ŠIRITE AMER. SLOVENCA"

NOVI NAČIN POVIJANJA

Nedk Jos. H. LaKriz iz Clevelanda je iznašel nove vrste plemenice, pri katerih se ne uporabljajo varnostne zaponke, marveč samo pas. Mož je dal svojo iznajdbo patentirati in gornja slika ga kaže, ko jo uporablja na nekem otroku.

BOMBNI AEROPLAN V DELU

Na sliki se vidi notranjčina Northrup tovarne v Hawthorne, Cal., kjer je ravno v delu neki velik bombni aeroplan.

KAJ SE SLIŠI PO SVETU?

ELEKTRIČNO DREVO

Med najbolj čudna drevesa na svetu spada gotovo električno drevo, ki ga je dobiti poredkoma v pragozdovih Srednje Indije. Listi tega drevesa so izredno občutljivi in tako nabiti z elektriko, da dobiš električni udarec, če se jih dotakneš. Kako močni so ti naboji, je najbolje razvidno od tega, da vplivajo še na daljavo nad 200 m na magnetno iglo. Električni naboji so v ostalem v raznih dnevnih časih različni, najmočnejši so opoldne, najšibkejši okrog polnoči. V vlažnem vremenu jih skoraj ni. Zelo umljivo je, da se ptice tega drevesa izogibajo in da tudi žuželke niso nikoli videli na njem.

V nepalskih džunglah pa imajo drevo, ki druga drevesa požira. To je tako zvani sajmal ali voleno drevo. Semena tega drevesa prenašajo ptice na druga drevesa, kjer včasih obstanejo in pričnejo kiliti. Iz kati se spušča nekakšna korenina navzdol in požené vejo, ki vzraste iz nje spet nova veja. Tako prepletejo sajmalove veje počasi gostiteljsko drevo, ga izskavajo in uničijo, dokler ne ostane na njegovem mestu lep sajmal z žareče belo, gladko skorjo in čudno oblikovanim deblom.

TJULNJI — REŠEVALCI

Ljudje, ki imajo opravka na morju, vedo, da so tjulnji zelo brihtne živali; lahko jih je marsikaj naučiti. Novo je sedaj to, da znajo biti tjulnji celo dragocena pomoč brodomcem. Dve-

ma norveškima ribičema je prišlo na misel, poizkusiti sledeče: vzela sta nekaj tjulnjev v ladjo in jima ukazala, naj v določenem trenutku skočita v vodo in prineseta konec neke vrvi na določeno mesto. To se je odločilno posrečilo. Na Norveškem imajo zdaj že postajo za reševanje brodomcev z večjim številom v ta namen izučeni tjulnjev. Če se kaka ladja ponesreči ali ob nevihti udari ob skalo ob vhodu v fjord, skočijo tjulnji v vodo in hitro plavajo k ponesrečeni ladji. K ladji nesejo vrvi, privezane trdno na zemljo na obali. Moštvo na ladji dobi po tej vrvi tudi jekleno sidro, vrv napno med obalo in ladjo, moštvo pa se drug za drugim spušča k obrežju. Pravijo, da se je poskus take rešitve že večkrat dobro obnesel.

SLADKOR IZ GROZDJA

V Franciji iščejo vsemogočnih načinov, kako bi preprečili veliko pomanjkanje sladkorja. Vrše že velike priprave, da bi lahko že to leto pridobivali sladkor iz grozdičja. Namesto za pogubne alkoholne pijače naj jim služi grozdič za sladkor. Razumljivo je, da ne mislijo v te svrhe uporabiti vsega grozdičja. Francozi so se sedaj zopet vrnili na staro odkritje svojega rojaka Parmen-tiera, ki je po Napoleonovem naročilu izdeloval sladkor iz grozdnega soka, da bi s tem odpomogel pomanjkanju sladkorja, ker so tudi takrat Angleži zaprli dovoz na evropsko celino.

IZ IZKUŠNJE POZNA UBOŠTVO

Dallas, Tex. — Načelnik neke tukajšnje trgovine z oblekami, I. Rude, se še vedno spominja revščine, v kateri je živel v svoji rodni domovini, Avstriji, pred prihodom v Ameriko pred 44. leti. Iz izkušnje pozna revščino in zato tudi pomaga tistim, ki so od

nje prizadeti. Tako je za božič razdelil na stotine ženskih in otroških oblek, oouval in odej. To je bil že 29. božič, ko se je mož na ta način spomnil potrebnih v mestu.

ELEKTRIKA IN VINO

Neki fizik je odkril postopek, ki daje novim vinom in žganjem okus, kakršne dobe pijače šele po dolgem ležanju. Razne pijače, kakor whisky, liker, vino itd. je obravnaval z električnim tokom 2400 voltov in trdi, da so dobile po tej obravnavi lastnosti, kakršne bi dobile drugače šele po desetletnem ležanju.

NENAVADNA SMRTNA NEZGODA

Pomožni delavec Jožef Gstingl iz Leobna je postal žrtev neobičajne nezgode. Med klesanjem se je z dleta odtrgal košček železa in ga zadel v prsi. Košček se mu je zadržal na desni strani prs kakšna 2 cm pod kožo. Ta na videz neznatna rana je imela zavoljo notranje izkrvavitve za posledico smrt v nekoliko minutah.

PASTORJA ZADELA PRI OLTARJU SMRT

La Salle, Ill. — Pastor tukajšnje episkopalne cerkve, Qu. Kephart, se je na božični dan, ko je opravljal cerkvena opravila, pri oltarju mrtev zgrudil na tla. Bolehal je že prej nekaj časa, toda na božič je hotel biti kljub temu v cerkvi.

PISANJE JE OHRANJEVANJE

V eskimskem jeziku zastoj iščemo pojem pisava, pisati. Pisati se pravi v njihovem jeziku "ohranjevati besede s čitami."

Katoličani so tako močni, kakor je močno njihovo katoliško časopisje.

NOVI ROMAN

začne v kratkem izhajati v tem listu, ki se imenuje:

jubezen, ki ubija

in je vse skozi zelo zanimiv in napet, da ga čitatelj čita z največjim zanimanjem. Opozarjamo vse naše naročnike, da naj blagovolijo opozoriti na ta roman tudi svoje znance in prijatelje, da ga bodo oni čitali. Vsem, ki jim je že ali jim bo v tem času potekla naročnina, pa opozarjamo, da naj ob času naročnino obnove, da se jim ne bo med tem časom ustavilo lista.

ŠTEVILO POSOJILNIH ZADRUG NARAŠČA

Tekom zadnjih petih let se je ustanovilo več kot 3500 posojilnih zadrug v pomoč malim izposojevalcem.

Ustanovitev več kot 1000 novih posojilnih zadrug (credit unions) tekom l. 1939 — skoraj po tri na dan — jasno prikazuje, kak vzmah je dala federalna zakonodaja ideji takega zadrugarstva.

Podatki, nedavno priobčeni od urada za delavske statistike, prikazujejo, da je bilo koncem l. 1939 8,315 posojilnih zadrug, polovica izmed katerih je obratovala pod federalnim čartrom. Bilo so v vsaki državi, distriktu Columbia in Hawaii. V l. 1939 so skupaj imele 2,400,000 članov, njihova skupna imovina je znašala 193 milijonov dolarjev, posodile so vsega skupaj 240 in pol milijona dolarjev in izplačale so svojim članom več kot 4,500,000 dolarjev dividendov.

Dasi kreditne unije so bile prvič legalizirane v Massachusettsu pod državnim čartrom že l. 1909 in je potem še drugih 42 držav uvedlo slično zakonodajo, vendarle jih je bilo ustanovljenih manj kot 5000 v vseh 25 letih pred federalnim zakonom, ki je bil sprejet l. 1934 in se naziva Federal Credit Union Act. V prvih petih letih, odkar je ta zakon v veljavi, je bilo ustanovljenih več kot 3,540 novih kreditnih zadrug pod nadzorstvom Farm Credit Administratione.

Kreditne unije so se največ razvile v industrialnih okrajih. Vsaka izmed držav Illinois, New York in Wisconsin jih je imela več kot 500 ob koncu leta 1939. Izmed 300 in 500 jih je bilo v državah California, Massachusetts, Minnesota, Missouri, Ohio, Pennsylvania in Texas.

Kreditne unije nudijo svojim članom priliko toliko zaštednjo kolikor za posojila. Sestavljene so na združni podlagi od delavcev ali skupine ljudi, ki se med seboj poznajo in ki so v kaki zvezi med seboj, kot je članstvo delavske unije, jednote, cerkvene društva oziroma ki živijo v isti sosesčini, občini ali poljedelskem okraju. Ta pogoj je potreben, kajti svrha zadrug je posojevati mala posojila dostikrat brez jamstva in je zato potrebno, da je

izposojevalec osebno znan drugim članom.

Prodaja delnic, navadno po \$5 ali \$10, zalaga z začetno glavnico kreditne unije. Člani smejo imeti več kot eno delnico, ne pa več kot en glas. Število delnic pa določa, koliko dividend bo član prejel. Federalni čarter ne dopušča, da bi dividend znašal več kot 6% vloženega kapitala. Na ta način imajo člani priliko vložiti svoje prištednje.

Posojila brez jamstva ne smejo presegati \$50 pod državnim čartrom oziroma \$100 pod federalnim čartrom. Obresti, ki se nalagajo, znašajo redkoma več kot 1 odstotno od neplačanega preostanka posojila, in dostikrat je obrestna mera še nižja, do pol enega odstotka. Komer-cijalne posojilnice in industri-jalne banke nalagajo od 1 do 3 in pol odstotno in čim manjše je posojilo, tem več stane razmeroma. Kreditne unije pa morejo biti cenejše, ker imajo malo stroškov za upravo in dostikrat jim ni niti treba plačati najemnine. V običajnih posojilnicah so stroški preiskovanja precejšnji, pri zadrugah pa ne znašajo takorekoč nič.

Federalni čarter in tudi večina državnih čartrov dovoljuje posojila le za "previdne ali produktivne svrhe," ali ta doloba je zadosti elastična, da obsega vse potrebe povprečne družine, kot hrano, oblačila, najemu, hišne potrebe, poštivo, nakup avtomobila, počitnice in plačevanje malih dolgov naenkrat. Seveda le člani morejo dobiti posojila.

Federalne kreditne zadruge se morejo ustanoviti tudi le od sedemorice ljudi. Kadar take osebe, ki morajo imeti kake skupne interese, hočejo ustaviti posojilno zadrugo, napravijo prošnjo na Farm Credit Administratione, da se jim podeli čarter. Kasneje novi člani smejo pristopiti, ki imajo iste pravice in dolžnosti kot izvirni člani. Ti novi člani morejo biti le taki, ki spadajo k isti skupini interesov oziroma sosedstva.

Common Ground — F.L.I.S.

Poklon. — "Ali vas dama ni nič vprašala, kdo vam je izročil šopek?"

"Postrešček: 'Nič, saj je morala še vodeti. Takoj je rekla: 'Ze spet stari osel!'"

Jacob Gerend Furniture Co.

Priporočamo naš pogrebni zavod. Dobite nas podnevi in ponoči. Imamo tudi vsakovrstno pohištvo po zmernih cenah.

704-706 North 8th Street, Sheboygan, Wis.

Telefon: 85 — Res. 4080-W

ZVEZE S STARIM KRAJEM

so zdaj bolj neredne. Navadna pošta s parniki vzame včasih mesec, da pride na svoje mesto. Hitrejša je značna pošta, ki stane za navadno pismo 30c. Pa tudi ta potuje neredno, včasih pride skozi od dva do tri tedne, včasih je kje zadržana, ali čaka na letalo in tudi zakasni. Kar se tiče pošiljanja denarja v Jugoslavijo je za enkrat najbolj priporočljivo poslati po kablu brezjavno. To sicer stane 1 dolar ekstra, a je dostavljeno od pet do deset ali dvanajst dni.

NAŠE CENE DINARJEM SO ZDAJ:

Za \$2.20.....100 Din	Za \$11.00.....600 Din
Za \$4.00.....200 Din	Za \$12.75.....700 Din
Za \$5.80.....300 Din	Za \$14.50.....800 Din
Za \$7.55.....400 Din	Za \$16.25.....900 Din
Za \$9.25.....500 Din	Za \$17.75.....1000 Din

Pri višjih zneskih poseben popust. Pošiljatelje prosimo, da nakazujejo svoje pošiljave v ravnih svotah v dinarjih, ravne po sto in se poslužujejo zgorajšnjih cen. — Zgorajšnje cene veljajo za pošiljave po značni pošti. Za BRZOJAVNA nakazila dodajte k vsaki pošiljavi \$1.00.

CENE LIRAM:

Za \$5.00.....100 lir	Za \$9.50.....200 lir
Za \$22.50.....500 lir	

Pošiljatelje naslovite na:

JOHN JERICH

1849 W. CERMAK ROAD, CHICAGO, ILLINOIS

SRCE V OKOVIH

ROMAN — NAPISAL MIRKO BRODNIK

Kregar ni odgovoril. Ves beden, zvit v dve gube, je sedel, kakor bi pritiskala težka skala na njegova ramena.

"Kaj boste odgovorili? Kako se boste opravičili?"

Kregarjeva roka se je trdo oprijela mize, da so se mu nohti zasadili v les.

"Ko sem ležal brez zavesti, ranjen na smrt, ste mi ukradli njeno sliko in njeno pismo. Kje je pismo?"

Kakor bi bil izgubil vso voljo, kakor bi bila zamrla v njem sleherna iskrica upora, je Kregar vstal in topo stopil k pisalni mizi. Odprl je predal in vzel iz njega pismo in sliko. Položil je oboje na mizo.

Mladi mož je vzel sliko v roko. Na njej so se še videli sledovi krvi, njegove krvi...

"Ni vas zazeblo, ko ste začutili na sliki kri? Ni vas bilo groza? Ni vas bilo sram svoje strasti, svoje zavrženosti?"

Pismo in slika sta mu zdrknili iz roke. Stopil je k oknu in hladno dejal:

"Velik je najin račun, Kregar. Danes je zanj napočila ura plačila. In tudi za vaše druge neporavnane račune. Za umor v igralnici. Za vaše sleparije, ki so stale nekaj ljudi življenje. Za napad na ruskega inženjerja..."

Kregar se je stresel.

"Da, tudi to vem. Jaz sem bil tisti, ki sem ga rešil. In jaz sem vam takrat strgal krinko z glave."

"Kaj mi hočete?" je zajecel Kregar. Njegov obraz se je bil v teh nekaj minutah postaral za deset let.

"Kaj vam hočem?" je leđeno odvrnil Branko. "Nič, gospod Kregar — to opravi sodišče."

Kregar je vztrepetal.

"Jutri pridejo po vas," je neusmiljeno nadaljeval Branko. "Upam, da jih boste počakali..."

S težkim korakom je stopil k mizi.

"Oko za oko, zob za zob!"

Mladi mož je vzel klobuk in se obrnil k vratom.

"Tako bo najin račun poravnat. Če pa ga hočete drugače poravnati... brez hrupa... zaradi nje, ki ste jo onesrečili..."

Segel je v žep. V njegovih rokah se je zasvetil revolver. Položil ga je na mizo. Nato je počasi stopil proti vratom.

"Zbogom, Kregar!"

Vrata za njim so se zaprla. Koraki v veži so naglo zamrli.

Kregar je ostal sam.

Osemnajsto poglavje

SVIDENJE

Ko je Branko prišel po stopnicah dol, ga je v veži že čakal detektiv.

"Brž, skriti se moramo. Pravkar sem začel avtomobil, ki je zavozil na dvorišče."

Mladi mož si je segel z roko po čelu, kakor da hoče pregnati težke misli. Pravkaršnji razgovor je tudi na njem zapustil sledove.

"Kdo?" je kratko vprašal in instinktivno skočil k najbližjemu drevesu. Detektiv se je splazil za njim.

"Ne vem. Moram iti gledat."

Neslišno je smuknil v senci drevja k vrtnim vratom.

Preden je minula minuta, je bil že nazaj.

"Kregarjeva žena."

Branko se je stresel.

"Sama?" je zajecel.

"Ne, neki moški je z njo."

V prvem trenutku je hotel mladi mož steči k njej in ji zastaviti pot, toda premagal se je.

Prihajala je po stezi. Skozi gostovejve je tu pa tam prodiral blede zrak mesečine.

Sredi poti je obstala, skoraj tik ob njem. Videl je njen trpeči obraz, njene drhteče ustnice. Njenega spremljevalca ni poznal.

"Kdo je oni?" je vprašal šepetaje.

"Mož njene sestrične," je prav tako tiho odgovoril detektiv. Branku je odleglo.

Ko je hotela stopiti naprej, proti vratom, ga je nekaj prijel, da se ni mogel več premagati. Skočil je iz sence proti njej.

"Zora!"

Mlada žena se je obrnila. Ni poznala njegovega glasu, tako ga je izpremenilo nenadno razburjenje.

"Kdo je?"

Njen spremljevalec mu je stopil nasproti.

"Kdo ste? Kaj bi radi?"

Posvetil mu je z žepno svetilko v obraz. Tedaj je Zora kriknila. Spoznala ga je.

Kakor v sanjah je stopila k njemu.

"Branko!" Komaj slišno je izrekla te besede. Zdelo se ji je, da se ves svet vrti okrog nje, in obšla jo je bolečina, da bi bila zavpila.

Potem se je zavedla. Njena drobna ročica se je nehote iztegnila proti njemu.

Branko jo je pobožno stisnil. S tem stiskom roke je povedal vse, česar je bilo prepelno njegovo srce.

(Konec prih.)

POSLUŠAJTE

vsako nedeljo prvo in najstarejšo jugoslovansko Radio uro od 9. do 10. ure dopoldne na WGES postaji, 1360 kilocycles.

VELIK BOREC PROTI UMazanemu ČTIVU

Francoski listi so prinesli kratko poročilo, da je znani abbe Bethleem v starosti 72 let umrl v Perros-Guirec v Bretanji. Bil je to zelo zaslužen mož, katerega zasluge so začeli na splošno priznavati in ceniti šele danes po zlomu Francije. Vse svoje življenje je stvarno žrtvoval borbi proti umazanemu čtivu. Pariški listi so bili v povojnih letih prepolni opisov njegovih pogumnih dejanj, ko je lastnoročno razmetaval in trgal umazano pornografske spise in ilustracije po pariških časopisnih kioskih in kolodvorskih knjigarnah. Bil je velik ljubitelj in ljubljene mladine in mu srce ni pripuščalo, da bi dovolil, kako oblast dopušča da se francoska mladina, v najbolj nežnih letih načrtno zastruplja z umazaniam branjem. Zbral je okrog sebe čete pogumnih fantov, ki so šestokrat šle čistiti javne knjigarne in časopisne prodajalne ter so prišle navzkriž s policijsko oblastjo, ki je — čudno — imela nalog, da v imenu nekih gnilih načel o

svobodi vesti pobija in zapira mladino, ki se je borila proti strupu, zastrupljevalce pa ščitila. Tudi on sam je bil večkrat pred sodiščem, kjer se je moral zagovarjati, da je v boju za čisti mladinski naraščaj trgal in razmetaval pornografske spise in knjige. Tako borben je ostal vse do zadnjega in ga ničesar od njegovega delovanja ni moglo odvrti. Objavljal je posebno revijo "Revue des lectures" (Revija čtiva.) kjer je skrbno zasledoval vsako novo objavljeno knjigo ter jo označil kot dobro ali kot slabo, kot takšno, ki jo starši lahko dajo v roke otrokom, ali kot takšno, ki jo je treba zavreči. Ko bi bila Francija še v povojni dobi imela tisoč abbejev Bethleemov, je zapisal sedaj ob njegovi smrti francoski časopis, bi ji danes ne bilo treba jokati ob razvalinah svoje domovine.

Katoličani so tako močni, kakor je močno njihovo katoliško časopisje.

Krasota za vsak dom!

Nekaj novega za vsak dom!

RCA Victrola

VRH 207

Na kateri doma rekordirate plošče!

RADIO IN VICTROLA SKUPAJ

krasno narejena, ki okraši vsak dom tudi v pohištvenem oziru.

RADIO APARAT je opremljen z najnovejšimi opremami. — Ima 10-RCA posebnih Victor tubov z magičnim očesom. — Močan 12-palčni "Loudspeaker". Praktično kontrolo, s katero se poljubno sprejema debelejši, tanjši, glasnejši ali mehkejši glas, kakoršen ton komu ugaja. Vsa oprema moderna najnovejšega izvira.

VICTROLA vam sama avtomatično spreminja 10-palčne in 12-palčne plošče. Plošče igra glasno, kakor bi vam svirala največja godba pred vami. — Glas se da poljubno regulirati, mehkeje, debeleje, tanjše, kakor kdo želi.

Plošče lahko sami rekordirate

SESTAV ima zraven pripravo, s katero rekordirate sami, to je da napravite sami svoje lastne plošče. Morda imate sina, hčerko, ki je pevka, morda znate sami zapeti kako domačo pesmico. Tu na ta aparat zapojete, ali zaigrate na kak instrument, bodisi na harmoniko, gosle, kitaro, ali kar že in rekordirate sami doma. Plošča je takoj porabna in lahko isto potem igrate takoj, da čujete sami svoj lasten glas, kak glas imate, ali kako igrate. To je zelo zabavno in premnogi zdaj rekordirajo sami doma, pesmice, deklamacije, govore, itd. Tudi vi poskusite to. Obilo zabave boste imeli pri tem.

Vse to imate v skupnem (Combination) Radio in Victrolu.

Za vaš stari Radio dovolimo zelo liberalen popust.

Pridite in ogledajte si ta aparat pri nas predno si nabavite drugega kje drugje, da vidite kaj tu dobite.

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois

J. M. Trunk.

Tam doli v Albaniji se utegne še nekaj razviti. Trenotno je tam vrlo slabo za Italijane, dobro za Grke in posredno tudi za Angleže. Ali hoče Mussolini tam sam opraviti, ali pa mu Hitler noče malo priskočiti na pomoč, bo težko kdo mogel razvozlati.

Nekaj drugega nas bolj zanima tam v Albaniji. Zopet smo v letu 1912, ko je bila zlomljena moč nekdanj vsemogočnih Turkov. Srbi so v silnem sunku prišli na morje. Ne gre toliko za kak vojaški prestop, gre bolj za izhod zaledja, ako to nima izhoda na svetovno morje, in je kakor zadušeno pri sedanjem prometu. Angleško maslo je bilo, da so morali Srbi iti proč od morja, in v ta namen je bila sfiksana Albanija. Gol zapah, da Slovani ne pride do sape. Svetovna vojska na tem ni dosti izpremenila, saj so Srbi za Srbijo dobili le nekaj vasi tam ob Strumici. Jugoslavija kot taka tu ne igra vloge, ker gre pri Albaniji za vse drugo zaledje.

Lah je tudi angleške račune prekrizal, ko je Albanijo kratkomalo zasedel. Pridejo na vrsto Grki. V balkanski borbi 1. 1912 so Grki stali bolj ob strani, pa le tudi želi. V svetovni vojski so Grki pustili Srbe na cedilu, cincali sem in tja, in se končno pridružili zmagovalcem ter dobili svoj velik, a ne prisluzen kos. To jim je šlo v glave. Mislili so, da se povračajo stari časi grškega imperija in so šli v Malo Azijo nad Turke. Neprickovano pa so jih Turki nakle-tili, da nič kaj, in iz Azije je moralo vse grško prebivalstvo, da je tam za Grke za vedno odklenkalo. Obrzali pa so, kar so jim prisodili na škodo Bolgarom, izhod na Egejsko morje, kar Bolgare hudo ščemi, in jim ni zameriti, ker tudi oni morajo imeti na morje primeren izhod.

Tu smo zdaj. Lahu je bilo vse premalo, ko je vtaknil v žep Albanijo, padel je čez Grke. Vojna sreča pa je najbolj opoteča, in Lah hudo lovi sapo, in raka. Ne brijajo ga Grki sami. Angležem je na tem, da odvrnejo kolikor mogoče iz Sredozemskega morja laško nadležnost in baze v Grčiji jim dobro služijo.

Ni izključeno, da Grki potisnejo Lahe iz Albanije. Tu pa je lahko vroča točka. Grkom bo vzrastel greben. Zmagom zmeša glavo. Da ima v severnem delu Albanije Jugoslavija vitalne interese radi izhoda, tega bo zmagovitim Grkom težko dopovedati. V sili zlomek muhe hrusta. Ako bi Lahom šlo trdo, se umaknejo lahko na jugoslovansko ozemlje in se z Jugoslavijo radi se-

PREJELI SMO V RAZPRODAJO

TRU-VUE

ter nove filme, v katerih vidite Norveško, Švedsko in druge razne slikovite kraje.

Tru-Vue gledalo stane 80c

Filmi vsak po 35c

Knjigarna "AMER. SLOVENEK" 1849 W. Cermak Road, CHICAGO, ILL.

Predstavite vašim prijateljem "Amer. Slovenca" in jim ga priporočite, da se nanj naroče!

DR. JOHN J. SMETANA OPTOMETRIST

Pregleduje oči in predpisuje očala 23 LET IZKUŠNJE

1801 So. Ashland Avenue Tel. Canal 0523

Uradne ure: vsak dan od 9. zjutraj do 8:30 zvečer.

POŽURITE SE, DA NE BOTE PREPOZNI!

Stenski koledarji "Am. Slovenca" gredo letos hitro izpod rok. Le še komaj 200 jih je na roki. Takoj ga naročite zase, ali svojim domačim, dokler ga ne zmanjka. Letošnji stenski koledar "A. S." je pravi kras za vsako hišo. Stane s poštnino za tu in stari kraj le samo:

20 centov

Naročila je poslati na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 West Cermak Road, Chicago, Illinois